

บทเรียนที่ ๒.๓ กระบวนการรับแจ้งเหตุความรุนแรงในครอบครัว

พระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ได้กำหนดแนวทางการปฏิบัติงาน ๔ แนวทางหลัก ๆ คือ (๑) การคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้น (๒) การคุ้มครองบรรเทาทุกข์ชั่วคราวระหว่างดำเนินคดี (๓) การกำหนดมาตรการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัว และ (๔) การดำเนินคดีอาญากับผู้กระทำผิด

สาระสำคัญที่จะนำเสนอในส่วนี้ จะนำแนวปฏิบัติในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในเบื้องต้นที่เป็นประโยชน์เจ้าหน้าที่ หรือผู้ปฏิบัติงาน โดยทั่วไป รวมทั้งผู้เกี่ยวข้องที่ทำงานด้านความรุนแรงในครอบครัว ในฐานะผู้รับทราบเหตุการณ์ความรุนแรงในครอบครัวได้มีความรู้เพียงพอที่จะนำข้อมูลการรับแจ้งเหตุไปประสานงาน และทำงานร่วมกับนักวิชาชีพ หรือทีมสหวิชาชีพต่อไปได้

แนวปฏิบัติในการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้นที่จะนำมากล่าวในที่นี้ ๒ แนวทาง คือ (๑) แนวปฏิบัติในการแจ้งเหตุและรับแจ้งเหตุ และ (๒) การเข้าไปในที่เกิดเหตุและการสืบค้นข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. แนวปฏิบัติในการแจ้งเหตุและรับแจ้งเหตุ

๑) หน่วยงานที่รับแจ้งเหตุ

ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ผู้ที่พบเห็น หรือผู้ที่ทราบเหตุ สามารถแจ้งเหตุต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ได้ที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง คือ (๑) ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว (๒) ศูนย์ช่วยเหลือสังคม ๑๓๐๐ (๓) สถานีตำรวจ (๔) ที่ว่าการอำเภอ (๕) ที่ทำการกำนัน ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน และ (๖) หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนที่มีพนักงานเจ้าหน้าที่

๒) วิธีการรับแจ้งเหตุ

ผู้รับแจ้งเหตุสามารถรับแจ้งได้ด้วยวาจา เป็นหนังสือ ทางโทรศัพท์ ทางอิเล็กทรอนิกส์ หรือวิธีการอื่น ๆ เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ในหน่วยที่รับแจ้งเหตุ ดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ตามกฎหมาย

๒.๑) การปฏิบัติของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อรับแจ้งเหตุ เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งเหตุ ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) จัดทำบันทึกการรับแจ้งการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้น พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับแจ้งเหตุบันทึกวันและเวลาที่รับแจ้ง รายละเอียดตัววัน เวลา และสถานที่เกิดเหตุ ชื่อผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว และผู้กระทำ ความรุนแรงในครอบครัว รวมทั้งพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่ามี การใช้ความรุนแรงในครอบครัว เเท่าที่ผู้แจ้งระบุดได้

(๒) ประเมินสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่รับแจ้งเหตุประเมินสถานการณ์ความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้น เพื่อพิจารณาดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตามควรแก่กรณี

(๓) ในกรณีเร่งด่วนที่เชื่อได้ว่าการใช้ความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รีบดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้นทันทีแล้วจึงจัดทำบันทึกรับแจ้งเหตุหลังจากที่ได้ดำเนินการคุ้มครองเบื้องต้นแล้ว

(๔) กรณีที่มีผู้ได้รับบาดเจ็บจากการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้ที่ทราบหรือพบเห็น ให้ติดต่อขอรับการช่วยเหลือจากสถานพยาบาลศูนย์พึ่งได้ (One Stop Crisis Center - OSCC) ของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขในจังหวัดต่าง ๆ หรือแจ้งศูนย์นเรนทร หมายเลขโทรศัพท์ ๑๖๖๙

(๕) รายงานให้ผู้อำนวยการศูนย์ปฏิบัติการทราบโดยไม่ชักช้า เพื่อบริหารจัดการและพิจารณาดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตามควรแก่กรณี

ในกรณีที่หน่วยงานภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนไม่มีพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อได้รับแจ้ง พบเห็น หรือทราบเหตุการณ์กระทำ ความรุนแรงในครอบครัว ให้รีบแจ้งศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว เพื่อดำเนินการต่อไป

๓.๒) การปฏิบัติในการแจ้งและรับแจ้งเหตุของพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ
เมื่อตำรวจ นายอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ซึ่งเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามกฎหมายได้รับแจ้งเหตุ ให้พิจารณาดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตาม ข้อปฏิบัติเบื้องต้นของพนักงานเจ้าหน้าที่เมื่อรับแจ้งเหตุ และประสานงานกับศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัว สังกัดกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) หรือศูนย์ช่วยเหลือสังคม (OSCC) ๑๓๐๐ บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัด เพื่อร่วมกันคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวตามกฎหมายต่อไป

๓.๓) การปฏิบัติในการแจ้งและรับแจ้งเหตุของสถานพยาบาล ในกรณีที่แพทย์พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข บุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ ตรวจพบหรือมีเหตุที่น่าสงสัยว่าผู้ป่วยที่ได้รับการตรวจรักษาเป็นบุคคลที่ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้ดำเนินการ ดังนี้

(๑) ให้ประสานงานกับศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข เพื่อรายงานแจ้งเหตุให้พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ (แล้วแต่กรณี) เพื่อดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพ

(๒) ให้ข้อมูลด้านสุขภาพของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว กรณีสถานพยาบาลพบผู้ป่วยถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว แล้ว หากประสงค์จะทราบรายละเอียดเพิ่มเติม ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำ ความรุนแรงในครอบครัวเพิ่มเติมจากศูนย์พึ่งได้ (OSCC) ของโรงพยาบาลสังกัด

กระทรวงสาธารณสุข หากสถานพยาบาลนั้นไม่มีศูนย์พึ่งได้ ให้สอบถามจากแพทย์
พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข หรือบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ

(๓) การให้ข้อมูลด้านสุขภาพต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ศูนย์พึ่งได้ (OSCC)
ของโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข หรือแพทย์ พยาบาล เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
หรือบุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ **พึงระมัดระวัง** โดยปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยการ
ให้ถ้อยคำหรือข้อมูล และจัดส่งเอกสารข้อมูลด้านสุขภาพของผู้ถูกกระทำ ดังนี้

(๓.๑) การให้ถ้อยคำหรือข้อมูลด้านสุขภาพของผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง
ในครอบครัวต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ถือว่าเป็น ความลับส่วนบุคคล จะนำไปเปิดเผย
ในประการที่น่าจะทำให้บุคคลนั้นเสียหายไม่ได้ เว้นแต่การเปิดเผยนั้นเป็นไปตาม
ความประสงค์ของบุคคลนั้นโดยตรง หรือมีกฎหมายเฉพาะบัญญัติให้ต้องเปิดเผย

(๓.๒) การให้ถ้อยคำหรือข้อมูลด้านสุขภาพของเด็กที่ถูกทำร้ายหรือถูก
หรือเจ็บป่วยเนื่องจากการเลี้ยงดูโดยไม่ชอบต่อพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครอง
สวัสดิภาพเด็ก กระทำได้ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๓๐ (๓)

(๓.๓) การจัดส่งเอกสารเกี่ยวกับข้อมูลด้านสุขภาพของผู้ถูกกระทำ
ด้วยความรุนแรงในครอบครัวให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ จะกระทำต่อเมื่อมีคำสั่งศาล
หรือได้รับคำยินยอมจากผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว

**๒.๔) การปฏิบัติในการรับแจ้งเหตุกรณีที่เกิดเป็นผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรง
ในครอบครัว** เมื่อรับแจ้งเหตุและเด็กเป็นผู้ถูกกระทำรุนแรงจากบุคคลในครอบครัว
ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ (ตามพระราชบัญญัติพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความ
รุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐) *ประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ
คุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖* ดำเนินการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกทำร้าย
กรรมตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๒

ในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก
พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นผู้ดำเนินการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครอง
ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้ช่วยเหลือ (เว้นแต่กรณี
ที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว
พ.ศ. ๒๕๕๐) โดยมีแนวปฏิบัติพอสังเขป ดังนี้

(๑) เด็กที่ถูกทำร้ายหรือถูกทำร้ายต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

(๒) ผู้พบเห็นมีหน้าที่แจ้งหรือรายงาน ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงาน
ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ ผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (ตามมาตรา ๒๔)

(๓) พนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจ ผู้มีหน้าที่คุ้มครอง
สวัสดิภาพเด็ก (มาตรา ๒๔) มีอำนาจเข้าตรวจค้นและแยกตัวเด็กที่ถูกทำร้าย
จากครอบครัวเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

(๔) จัดให้มีการตรวจรักษาสภาพร่างกายและจิตใจเด็กทันที เมื่อแยกตัวเด็ก
จากครอบครัว

(๕) ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรสืบเสาะและพินิจเด็กและครอบครัว เพื่อหาวิธีคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสม อาจส่งเด็กไปสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือสถานที่อื่นได้ไม่เกิน ๗ วัน

(๖) ถ้ามีเหตุจำเป็นและสมควรเพื่อประโยชน์ของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานอัยการยื่นคำร้องต่อศาลเพื่อขอขยายระยะเวลาสืบเสาะพินิจเด็ก และครอบครัวออกไป รวมแล้วไม่เกิน ๓๐ วัน

(๗) เสนอความเห็นเกี่ยวกับวิธีการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก (มาตรา ๓๓) พร้อมประวัติ ให้ปลัดกระทรวง หรือผู้ว่าราชการจังหวัด (ผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร) ออกคำสั่งตามที่เห็นสมควร

(๘) ถ้าผู้ปกครองไม่เห็นด้วยกับการออกคำสั่งใช้วิธีการสงเคราะห์ หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ให้ฟ้องต่อศาลได้ภายใน ๑๒๐ วัน นับแต่ทราบคำสั่ง

(๙) ถ้าผู้ปกครองหรือญาติของเด็กเป็นผู้กระทำทารุณกรรม และมีการฟ้องคดีอาญา ขอให้ศาลกำหนดมาตรการคุ้มครองผู้กระทำ เช่น ห้ามเข้าเขตกำหนด หรือห้ามเข้าใกล้ตัวเด็ก และให้ทำทัณฑ์บนด้วยก็ได้

(๑๐) ถ้ายังไม่มีมีการฟ้องคดีอาญา หรือไม่ฟ้องคดีอาญาแต่มีเหตุการณน่าเชื่อว่า จะมีการกระทำทารุณกรรมเด็กอีก ขอให้ศาลสั่งห้ามมิให้มีการกระทำทารุณกรรม โดยกำหนดมาตรการคุ้มครองความปลอดภัย และเรียกประกันด้วยก็ได้

(๑๑) กรณีตาม (๙) หรือ (๑๐) ถ้ามีเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อคุ้มครองเด็กมิให้ถูก ทำทารุณกรรมอีก อาจขอให้ศาลสั่งจับผู้กระทำทารุณกรรมเด็กมากักขังครั้งละไม่เกิน ๓๐ วันได้

๓) การจัดตั้งคณะกรรมการสหวิชาชีพเพื่อการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว คณะทำงานดังกล่าว ประกอบด้วย พนักงานเจ้าหน้าที่ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ แพทย์ พยาบาล บุคลากรทางการแพทย์อื่น ๆ อัยการ ตำรวจ พนักงาน ฝ่ายปกครอง ผู้ทรงคุณวุฒิ (ตามความเหมาะสมในแต่ละพื้นที่) โดยให้ผู้อำนวยความสะดวก อนุรักษ์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวเป็นเลขานุการ คณะทำงาน เพื่อให้การสนับสนุนการปฏิบัติงานของสหวิชาชีพ ในการบริหารจัดการ การคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก สตรี และบุคคลในครอบครัว การประสานส่งต่อความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานของสหวิชาชีพ โดยการสนับสนุนงบประมาณดำเนินการจากกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

แนวปฏิบัติในการจัดตั้งคณะกรรมการสหวิชาชีพเพื่อการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด ดำเนินการดังนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว จัดตั้ง ศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

(๒) ในต่างจังหวัด ให้สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ในฐานะศูนย์ปฏิบัติการเพื่อป้องกันการกระทำความรุนแรงในครอบครัวระดับจังหวัด

เสนอให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการสหวิชาชีพคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกระงับ
ด้วยความรุนแรงในครอบครัว

๒. แนวปฏิบัติในการเข้าไปในที่เกิดเหตุและการสืบค้นข้อเท็จจริง

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่พบเห็นหรือพบพฤติการณ์ที่น่าเชื่อว่าจะมีการกระทำความรุนแรงในครอบครัว พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ เพื่อสอบถามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการกระทำความรุนแรงในครอบครัว หรือช่วยเหลือผู้ถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัว โดยปฏิบัติดังนี้

๑) การเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ หลักปฏิบัติเบื้องต้นในการเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ คือ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่กระทำด้วยความสุภาพ โดยให้แสดงบัตรประจำตัวต่อเจ้าของหรือผู้ที่อยู่ในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ และแจ้งให้ทราบถึงเหตุของการเข้าไป ถ้าไม่มีผู้ใดออกมาพบหรือไม่สามารถเข้าไปในสถานที่นั้นได้ หรือเกรงว่าจะเกิดอันตราย ให้ขอความช่วยเหลือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ

๒) การแจ้งการดำเนินการให้ผู้ที่อยู่ในเคหสถานที่เกิดเหตุทราบ ในการเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่จัดทำบันทึกแจ้งการดำเนินการคุ้มครองผู้ถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้น ตามแบบ คร. ๕ แจ้งให้ผู้ที่อยู่ในสถานที่ที่เกิดเหตุทราบและลงลายมือชื่อ หากไม่ลงลายมือชื่อให้หมายเหตุไว้

๓) การซักถามตรวจสอบข้อเท็จจริงและการแจ้งสิทธิตามมาตรการทางกฎหมาย เมื่อเข้าไปในสถานที่เกิดเหตุแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการดังนี้

๓.๑) ซักถามตรวจสอบข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับความรุนแรงในครอบครัว การซักถามข้อมูลดำเนินการโดยซักถามผู้เกี่ยวข้องที่ให้ข้อมูลได้ คือ ผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว ผู้ถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัว หรือบุคคลอื่นที่อยู่ในสถานที่นั้น โดยสอบถามข้อเท็จจริงที่ได้รับแจ้ง สาเหตุของการกระทำที่ได้รับแจ้ง ผลของการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

๓.๒) การแจ้งสิทธิตามมาตรการทางกฎหมาย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่แจ้งให้ผู้ถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัวทราบถึงสิทธิที่ได้รับคุ้มครองสวัสดิภาพตามกฎหมาย ดังนี้

(๑) คุ้มครองสวัสดิภาพเบื้องต้น

(๒) กำหนดมาตรการหรือวิธีการบรรเทาทุกข์เบื้องต้นแก่ผู้ถูกระงับด้วยความรุนแรงในครอบครัวชั่วคราวระหว่างดำเนินคดี รวมทั้งออกคำสั่งห้ามผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัวเข้าไปที่พำนักของครอบครัว หรือการออกคำสั่งห้ามเข้าใกล้ตัวบุคคลในครอบครัว หรือการดูแลบุตร และมาตรการปรับพฤติกรรมของผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

(๓) ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมผู้กระทำความรุนแรงในครอบครัว

(๔) ร้องขอศาลคุ้มครองสวัสดิภาพตามพระราชบัญญัติศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๓

๔) การรวบรวมข้อเท็จจริงและรายงานผลการคุ้มครองผู้ถูกระงับด้วย ความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่รวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน ที่ได้ดำเนินการ ผลความคืบหน้าของการนั้น และจัดทำรายงานผลการดำเนินการ คุ้มครองผู้ถูกระงับด้วย ความรุนแรงในครอบครัวเบื้องต้น ตามแบบ คร. ๖ ให้ศูนย์ ปฏิบัติการรวบรวมจัดส่งให้อธิบดีกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัวทราบต่อไป

๔.๑) กรณีผู้ถูกระงับด้วย ความรุนแรงในครอบครัวไม่ประสงค์จะร้องทุกข์ หรือรับบริการ หากผู้ถูกระงับ รุนแรงจากคนในครอบครัวไม่ประสงค์จะร้องทุกข์ หรือรับบริการ เช่น การบริการทางการแพทย์ หรือจิตแพทย์ หรือนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เข้าแจ้งความต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ เพื่อลง บันทึกรายการประจำวันไว้เป็นหลักฐานในการเข้าระงับเหตุความรุนแรงในครอบครัวครั้งนั้น ณ สถานีตำรวจท้องที่เกิดเหตุ และคัดสำเนาบันทึกประจำวันนั้นไว้เป็นหลักฐาน

๔.๒) กรณีพนักงานเจ้าหน้าที่ถูกต่อต้านขัดขวางหรือไม่ได้รับความยินยอม ในการเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ขอความช่วยเหลือ จากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจเพื่อร่วมกันปฏิบัติหน้าที่ และพึงปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความระมัดระวังอย่างยิ่ง หากจะเข้าไปในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุ ควรเป็น กรณีที่มีเหตุผลความจำเป็นต้องระงับเหตุหรือรักษาความปลอดภัยให้แก่ผู้ถูกระงับ ด้วย ความรุนแรงในครอบครัว โดยมีพฤติการณ์และเป็นการกระทำที่อยู่ในขอบเขต ดังนี้

(๑) กรณีมีความจำเป็นต้องการเข้าไปในเคหสถาน หากจำเป็นต้องเข้าไป ในเคหสถานหรือสถานที่เกิดเหตุเพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้ถูกระงับด้วย ความรุนแรง ในครอบครัวให้พ้นจากภยันตรายที่ใกล้จะถึงและไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นโดยวิธี อื่นใดได้ ถ้าเป็นการกระทำที่พอสมควรแก่เหตุ หรือ

(๒) กรณีที่เข้าไปเพื่อป้องกันผู้ถูกระงับด้วย ความรุนแรงในครอบครัว หากมีเหตุการณ์ที่ป้องกันผู้ถูกระงับให้พ้นภยันตรายที่ใกล้จะถึง ซึ่งเกิดจากการ ประทุษร้ายอันละเมิดต่อกฎหมาย ต้องเป็นการกระทำที่พอสมควรแก่เหตุ หรือ

(๓) กรณีที่มีความจำเป็นต้องเข้าไปในเคหสถานเพื่อตรวจค้น ต้องอยู่ใน หลักเกณฑ์ที่กฎหมายกำหนด ให้ดำเนินการ (๑) การค้นในเคหสถานต้องกระทำ โดยพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ (๒) การค้นในเคหสถานต้องมีหมายหรือคำสั่งศาล

หากจำเป็น หรือเกิดกรณีต่อไปนี้ ให้พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจค้น ในเคหสถานได้โดยไม่มีหมายค้นหรือคำสั่งของศาล เช่น

- เมื่อมีเสียงร้องให้ช่วยมาจากภายในเคหสถาน หรือมีเสียง หรือพฤติการณ์ อื่นใดอันแสดงได้ว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นในเคหสถาน
- เมื่อปรากฏความผิดซึ่งหน้ากำลังกระทำลงในเคหสถาน
- เมื่อบุคคลที่กระทำผิดซึ่งหน้าหนีเข้าไป หรือมีเหตุอันแน่นแฟ้นควรสงสัย ว่าได้เข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในเคหสถาน

ทั้งนี้ ในการค้นในเคหสถานต้องกระทำระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตก (ยามวิกาล) ยกเว้น ในกรณีต่อไปนี้

- เมื่อลงมือค้นในเวลากลางวันแล้วยังไม่เสร็จ จะค้นต่อในเวลากลางคืนก็ได้

- คำนในกรณีฉุกเฉินอย่างขี้่ง เช่น มีเสียงหรือพฤติกรรมอื่นใดอันแสดงได้ว่า มีเหตุร้ายเกิดขึ้นในเคหสถาน
- มีกฎหมายอื่นบัญญัติให้ค้ำได้เป็นพิเศษ

(๔) กรณีได้รับแจ้งว่ามีเหตุความรุนแรงในครอบครัวในยามวิกาล ในกรณีที่พนักงานเจ้าหน้าที่ได้รับแจ้งว่ามีเหตุความรุนแรงในครอบครัวในยามวิกาล และมีเหตุผลความจำเป็นเร่งด่วนต้องเข้าไปในเคหสถาน เพื่อช่วยเหลือคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวให้พ้นท่วงที มีข้อควรปฏิบัติดังนี้

(๔.๑) ขอความร่วมมือจากพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจร่วมปฏิบัติหน้าที่ด้วยทุกครั้ง

(๔.๒) พิจารณาแล้วมีพฤติการณ์ที่ผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัวมีภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงและไม่สามารถหลีกเลี่ยงให้พ้นโดยวิธีอื่นใดได้ หรือมีภัยอันตรายที่ใกล้จะถึงซึ่งเกิดจากการประทุษร้ายที่ละเมิดต่อกฎหมาย และต้องเป็นการกระทำที่พอสมควรแก่เหตุ หรือ

(๔.๓) พิจารณาแล้วมีข้อยกเว้นที่จะเข้าไปในเคหสถานเพื่อค้ำโดยไม่มีหมายหรือคำสั่งของศาลได้ และมีข้อยกเว้นที่จะค้ำในระหว่างพระอาทิตย์ตกและพระอาทิตย์ขึ้น (ยามวิกาล)

(๕) กรณีที่เด็กเป็นผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ ประสานงานกับพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เพื่อร่วมกันดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่ถูกกระทำทารุณกรรม ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ มาตรา ๔๑ และ มาตรา ๔๒

ในการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นผู้ดำเนินการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นผู้ช่วยเหลือ เว้นแต่กรณีที่ต้องดำเนินการตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว พ.ศ. ๒๕๕๐

(๖) กรณีที่พบปัญหาในการปฏิบัติหน้าที่ ให้ขอคำปรึกษา คำแนะนำ หรือขอให้จัดประชุมคณะกรรมการสหวิชาชีพเพื่อการคุ้มครองสวัสดิภาพผู้ถูกกระทำด้วยความรุนแรงในครอบครัว เพื่อบริหารจัดการในการคุ้มครองสวัสดิภาพแบบบูรณาการ และประสานส่งต่อความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งเป็นที่ปรึกษาและพี่เลี้ยงในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่

